

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 325/2022-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Sabínou Hodoňovou, PhD., advokátkou, Mariánske námestie 31, Žilina, proti postupu Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 155/2003 a Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 51/2008 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. mája 2022 domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a vo svojej prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní sp. zn. 11 C 155/2003 (ďalej len „napadnuté konanie okresného súdu“) a Krajského súdu v Bratislave II (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 51/2008 (ďalej len „napadnuté konanie krajského súdu“). Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietáhov a aby mu priznal finančné zadosťučinenie v sume 3 000 eur a náhradu trov konania v sume 410,26 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou doručenou okresnému súdu 23. decembra 2003 domáhal, aby ho tento oslobodil od povinnosti platiť poisťné plnenie z poisťnej zmluvy z 21. augusta 2001 uzatvorenej s Union poisťovňou, a. s. (ďalej len „poisťovňa“), s účinnosťou od 1. januára 2004 a aby jej tiež uložil povinnosť zaplatiť sťažovateľovi sumu 494 250 Sk s prísľušenstvom. Rozsudkom okresného súdu č. k. 11 C 155/2003-209 z 27. apríla 2007 bola žaloba sťažovateľa zamietnutá. Proti rozsudku okresného súdu z 27. apríla

2007 sťažovateľ podal odvolanie, pričom rozsudkom krajského súdu č. k. 2 Co 51/2008-257 z 25. marca 2009 bol potvrdený rozsudok okresného súdu z 27. apríla 2007.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Podľa názoru sťažovateľa všeobecné súdy dosiaľ nerozhodli, či poisťovňa bola oprávnená odstúpiť od zmluvy podľa § 802 ods. 1 Občianskeho zákonníka a odmietnuť poisťné plnenie podľa § 802 ods. 2 Občianskeho zákonníka. K tejto najpodstatnejšej otázke všeobecné súdy neučinili žiadne dokazovanie a ani nezodpovedali na konkrétne otázky sťažovateľa. Sťažovateľ sa preto domnieva, že napadnuté konania všeobecných súdov nemožno považovať do dnešného dňa za riadne skončené (teda nebolo rozhodnuté vo veci samej) bez ohľadu na to, že na rozhodnutiach všeobecných súdov je vyznačený dátum právoplatnosti (21. máj 2009). Všeobecné súdy preto dosiaľ nerozhodli o žalobe sťažovateľa ako o celku, t. j. nevyčerpali celý predmet konania. Sťažovateľ sa domnieva, že *„pokiaľ je na rozhodnutí vyznačená doložka právoplatnosti a vykonateľnosti, automaticky to neznamená, že bola vyznačená správne a ani to, že súd rozsudkom vyčerpá celý predmet konania.“*. Absencia odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia vo veci samej a nezodpovedanie otázok nastolených sťažovateľom v ním podanom odvolaní spôsobili prietahy a značnú právnu neistotu sťažovateľa. Stav jeho právnej neistoty nebol do dnešného dňa riadne odstránený a trvá už skoro 19 rokov (od 23. decembra 2003).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“, ktoré je zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01).

5. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (napr. II. ÚS 26/95, I. ÚS 76/03, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017). Samotným prerokovaním veci na všeobecnom súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (obdobne III. ÚS 127/03, IV. ÚS 221/04).

6. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou

Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

7. Jednou zo základných pojmových náležitostí ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že ústavná sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

8. Z úradnej činnosti ústavný súd zistil a sťažovateľ aj tvrdí, že rozsudok okresného súdu z 27. apríla 2007 a rozsudok krajského súdu z 25. marca 2009 nadobudli právoplatnosť 21. mája 2009. Ústavná sťažnosť sťažovateľa namietajúca postup okresného súdu a krajského súdu v napadnutých konaniach bola ústavnému súdu doručená 20. mája 2022, t. j. 13 rokov po tom, keď vo veci sťažovateľa bolo právoplatne rozhodnuté. Sťažovateľ sa teda v predmetnej veci domáha ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v čase, keď v napadnutých konaniach namietané porušenie označených práv už netrvalo, a teda bola už dávno odstránená jeho právna neistota. Ústavný súd dodáva, že žaloba sťažovateľa bola právoplatne zamietnutá v celom rozsahu (meritórne rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu boli prílohami ústavnej sťažnosti). Názor sťažovateľa, že sa jeho vec právoplatne neskončila, je z ústavnoprávneho hľadiska právne irelevantný vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov čl. 48 ods. 2 ústavy a práva prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

9. Ústavný súd dodáva, že rozsudok krajského súdu z 25. marca 2009 vrátane uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 6 Cdo 33/2010 z 24. marca 2010 boli predmetnom prieskumu ústavného súdu na základe ústavnej sťažnosti sťažovateľa, ktorá v tejto časti bola odmietnutá ako zjavne neopodstatnená uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 226/2010-22 z 9. júna 2010 vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (v prípade meritórneho rozhodnutia okresného súdu bola ústavná sťažnosť odmietnutá z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu). Z uvedeného vyplýva, že argumentácia sťažovateľa nespochybnila ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu ani najvyššieho súdu.

10. Napriek tomu sťažovateľ po viac ako 12 rokoch od rozhodnutia ústavného súdu podal ďalšiu ústavnú sťažnosť, v ktorej opätovne vyjadruje nespokojnosť s rozsudkom okresného súdu z 27. apríla 2007 a rozsudkom krajského súdu z 25. marca 2009. Z tejto nespokojnosti sťažovateľ vyvodzuje svoju premisu, že jeho vec doteraz nebola právoplatne skončená (z čoho odvodzuje aj dlhoročné prieťahy vo svojej veci), ktorú je ale potrebné odmietnuť vzhľadom na nadobudnutie právoplatnosti v tejto veci 21. mája 2009.

11. Sťažovateľ namietal aj porušenie práva na verejné prerokovanie veci v jeho prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v napadnutom konaní (sťažovateľovi nebol oznámený

termín pojednávania krajského súdu), o čom už ústavný súd rozhodol uznesením uvedeným v bode 9 a v tejto časti bola ústavná sťažnosť odmietnutá ako zjavne neopodstatnená. Z tohto dôvodu ústavný súd odmietol aktuálnu ústavnú sťažnosť v tejto časti ako neprípustnú z dôvodu prekážky *res iudicata* podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde v spojení s § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde.

12. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ďalších jeho návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu